

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 20/12 96 om flaskehalsindsatsen

(Redegørelse nr. R 9).

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

1. Flaskehalsindsatsen

Arbejdsmarkedet er præget af en særdeles positiv udvikling. Ledigheden ventes som gennemsnit at udgøre omkring 246.000 personer i 1996 og er dermed faldet med godt 100.000 personer siden begyndelsen af 1994. Samtidig er beskæftigelsen steget med over 80.000 personer fra begyndelsen af 1994 til 1996.

En fortsat stigning i beskæftigelsen og fald i ledigheden kan imidlertid føre til risiko for arbejdskraftmangel på dele af arbejdsmarkedet. Der er derfor behov for ekstra fokus omkring mulige flaskehalsproblemer.

Der har hidtil kun været begrænsede meldinger om egentlige flaskehalse. I den offentlige sektor er der mangel på visse uddannede faggrupper, som sygeplejersker, pædagoger, lærere, læger mv. I den private sektor er der fortsat kun få meldinger om egentlige flaskehalse inden for især bygge- og anlægssektoren og jern- og metalindustrien.

Flaskehalsituationen i den private sektor er dog blevet skærpet gennem de seneste par kvartaler. Der er derfor behov for en skærpet flaskehalsindsats, så eventuelle problemer kan forebygges og afhjælpes.

Siden 1993 er der udviklet et godt grundlag for en effektiv flaskehalsindsats. Arbejdsmarkedsreformen har betydet en mere fleksibel arbejdsmarkedspolitik, der er rettet ind mod det regionale arbejdsmarkeds behov, satsningen på voksen- og efteruddannelse har forbedret rammerne for opkvalificering af arbejdskraften og tilpasningerne i dagpengesystemet har præciseret rådighedsforpligtelsen.

Rammerne for en effektiv flaskehalsindsats er således på plads. For at forbedre flaskehalsindsatsen yderligere er der taget en række supplerende initiativer, der blandt andet styrker incitamentet for etablering af voksenerhvervsuddannelsesforløb, øger uddannelsesplanlægningen i virksomhederne og forbedrer registreringen af ledige dagpengemodtagere.

Udviklingen på arbejdsmarkedet påvirkes af en lang række forhold uden for arbejdsmarkedspolitikken. Den generelle økonomiske politik og finanspolitikken danner den overordnede ramme for udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet. Uddannelsespolitikken er afgørende for et tilstrækkeligt udbud af kvalificeret arbejdskraft. Initiativer på for eksempel bolig-, skatte-, transport- og børneinstitutionsområdet er af betydning for arbejdskraftens geografiske mobilitet. Hensynet til balancen på arbejdsmarkedet skal fortsat inddrages i udviklingen af disse politikområder.

Nærværende redegørelse beskæftiger sig især med den flaskehalsforebyggende indsats, der igangsættes fra offentlig side. Det skal imidlertid understreges, at forudsætningen for en effektiv flaskehalsindsats er et positivt samarbejde mellem samtlige aktører på arbejdsmarkedet, herunder arbejdsmarkedets parter, offentlige og private virksomheder, AF, uddannelsesudbydere.

Virksomhederne og arbejdsmarkedets organisationer spiller en væsentlig rolle i forebyggelsen af flaskehalsproblemer. Såvel private som offentlige virksomheder har et ansvar for en tilstrækkelig uddannelses- og personaleplanlægning, så det sikres, at man har det nødvendige antal ansatte med de rette kvalifikationer – også på lidt længere sigt. I søgeprocessen, hvor et job skal besættes, er det af stor betydning, at virksomhederne søger blandt alle typer af arbejdskraft, der er til rådighed for arbejdsmarkedet.

Arbejdsgiverne har endvidere en vigtig funktion med at melde sine arbejdskraftbehov til AF i god tid, så der er tid til, at der kan sættes ind med relevante arbejdsmarkedspolitiske redskaber. Særligt i en højkonjunktur må virksomhederne udvise forståelse for, at man ikke kan få stillet arbejdskraft med specifikke kvalifikationer til rådighed fra den ene dag til den anden.

2. Aktuell status for flaskehalsituationen

Økonomien er inde i en opgangskonjunktur med stigende beskæftigelse, der har medført, at ledigheden inden for de seneste år er faldet med mere end 100.000. I takt med det økonomiske opsving stiger kapacitetsudnyttelsen, hvilket kan føre til egentlige kapacitetsproblemer. Et af de kapacitetsproblemer, som virksomhederne kan støde ind i, er manglen på arbejdskraft. Imidlertid er flaskehalsproblemer i snæver forstand kun en del af problemstillingen.